

Abanın kadri yağmurda bilinir.

Her şeyin bir değeri vardır. Bir şeyin gerçek değeri (kadri) ise, ona gerçekten ihtiyaç duyulduğu zaman ortaya çıkar.

Abdala “kar yağıyor” demişler, “titremeye hazırım” demiş.

Yoksulluk ve sıkıntı içinde yaşayıp eziyet çekmekte olan kimseler, karşılaşacakları zor şartlardan endişe duymazlar. Çünkü onlar bu şekilde yaşamaya alıştırlar.

Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşı girince yağ oldum sanır.

Kimi görgüsüz ve eğitimsiz kimseler bir rastlantı sonucu lâıyk olmadıkları önemli bir işin başına geçseler ya da bir mevki elde etseler, aptalca davranmaya, o yerin adamı gibi görünmeye ve böbürlenmeye başlarlar. Dahası, bunun kendi hakları olduğunu da ileri sürerler.

Abdal düğünden, çocuk oyundan usanmaz.

Kimi insanlar yaptıkları işten zevk duyarlar ve onu bırakmak istemezler; bu işi sürekli olarak, tekrar tekrar yapmaktan da hiç bıkkınlık duymazlar.

Abdalın dostluğu köy görünceye kadar.

Çıkarı için yakınlık gösterip dostluk kuran kimse, beklediği yararı elde ettikten, işini yürütecek başka yollar bulduktan sonra sizinle olan ilişkisini keser.

Abdal (derviş) tekkede, hacı Mekke`de bulunur.

Hemen herkesin ilgi duyduğu bir alanı, kendine özgü bir işi vardır. İlgi duyduğu alan ya da iş neredeyse kişi de orada bulunur.

Acele bir ağaçtır, meyvesi pişmanlık.

Telâşla, sabırsızca ve ivedilikle yapılan işler genellikle kötü sonuçlar doğurur; kişiyi pişmanlığın içine iter.

Acele ile menzil alınmaz.

Telâşlanıp ivmekle, sabırsız davranmakla daha çabuk sonuç alacağımız, başarı kazanacağımız sanılmamalıdır. Bilinmelidir ki her işin bir süresi vardır.

Acele işe şeytan karışır.

Düşünüp taşınmadan, çabuk davranılarak yapılan işten iyi sonuç beklenmemelidir; o iş ya yanlış ya da bozuk olur.

Acemi katır kapı önünde yük indirir.

Bir işin yabancısı olan, bir işe alışmamış, beceriksiz ya da anlayışsız kişi, kendisinden beklenen işi eksik yapar ve istenildiği gibi yerine getiremez; daha başlangıç anında veya en önemli yerinde işi bırakır.

Acıkan doymam (sanır), susayan kanmam sanır.

Uzun süre bir şeyin yokluğunu çekip ona ihtiyaç duyan kimse, o şeyden ne kadar çok elde ederse etsin tatmin olmaz; kendisine yetmeyeceği duygusu içinde bulunur.

Acıkmış kudurmuştan beterdir.

Bir şeyden uzun süre yoksun kalan kimse, onu gördüğü anda ele geçirmek ister; kendinden geçercesine ona saldırır, sanki kudurmuş gibidir, gözü hiçbir şeyi görmez, tek düşündüğü uzun süre yokluğunu çektiği o nesnedir.

Acındırırsan arsız olur, acıktırırsan hırsız olur.

Bir kimsenin acınmasına yol açar, başkalarını ona merhamete getirirseniz, o kimse yerli yersiz yardım dilemeye başlar ve gittikçe arsızlaşır; bunun yanında kimilerinin hakkını kısar, emeklerinin karşılığını vermez ve onları aç-yoksul bırakırsanız, onlar da hırsızlık yapmaya başlarlar.

Acı patlıcanı kırağı çalmaz.

Kötü durumda olan bir kimseyi, ortaya çıkacak yeni kötü durumlar etkilemez; pek çok zorluğa katlanabilir; çünkü o, böylesi kötü durumlara alışmıştır. Ayrıca, işe yaramayacak hâle gelmiş kimseler de, tutar bir yanları olmadığı için felâketlerden çekinmezler.

Acı (kötü) söz insanı (adamı) dininden (çıkartır), tatlı söz (dil) yılanı deliğinden (ininden) çıkarır.

Onur kırıcı, sert, kötü sözler insanı öfkelenendirir; sabrını taşırır, çileden çıkarır, hoş olmayan davranışlara sürükler. Bunun aksine yumuşak, tatlı, hoş sözler de öfkeli, geçimsiz, saldırgan insanları yatıştırabilir; zarar vermelerinin önüne geçip onları doğru yola sokabilir.

Aç aman bilmez, çocuk zaman bilmez.

Aç, yemek yeme ihtiyacı olan, yemesi gereken kimsedir. Bu insanın düşüncesi de karnını doyurmaktır. Onun bu isteği kimi özürlerle giderilip geçirilemez, böyle yapılmak istenirse kimi anlamsız ve aşırı davranışlara kaymasına neden olunur. Çocuklar da bir şey istediler mi hemen onun yerine getirilmesini isterler, beklemek nedir bilmezler.

Aç (arık) at yol almaz, aç (arık) it av almaz.

İş gördürülen kimselerden verim umuluyorsa onlar aç, yoksul ve zaruret içinde bırakılmamalı, her yönden tatmin edilmelidirler.

Aç ayı oynamaz.

Kendisinden iş beklenen kimseden emeğinin karşılığı esirgenmemelidir; insan ya da hayvan olsun, çalışan mutlaka doyurulmalıdır.

Aç bırakma hırsız edersin, çok söyleme arsız (yüzsüz) edersin.

Yönetiminde bulunan, gözetiminde olan kimseleri maddî ve manevî yönden tatmin etmelisin. İnsanları bu yönlerden sıkıntıya düşürür, emeklerinin karşılığını vermez, kötü muameleye

maruz bırakırsan yanlış yola saparlar; söz dinlemez olurlar, arsızlaşırlar.

Aç doymam, tok acıkmam sanır.

Uzun süre yokluk içinde olan aç insan elde ettiğinden çoğunu ister, tatmin olmaz, yetmeyeceği duygusunu taşır. Tok, yani varlıklı insan ise var olanla yetinir gibidir, elindekilerin bir gün gelip tükeneyeceğini düşünmez, yeni kazanç yollarına başvurmaz, dahası elindekileri bilinçsizce harcamaya devam eder.

Aç elini kora sokar.

Aç ve yoksul insan, zorunlu ihtiyaçlarını gidermek için canı pahasına bile olsa her türlü tehlikeye atılmaktan çekinmez.

Aç gözünü, açarlar gözünü.

Uğraşlarında, giriştiğin işlerinde uyanık bulunup dikkatli olman gerekir; yoksa umulmadık, beklenmedik bir anda büyük zararlarla karşı karşıya kalabilirsin. Bu belâdan sonra aklın başına gelir ama iş işten geçmiş olur.

Açık ağız aç kalmaz.

Çalışan, didinen, ne istediğini bilen, bıkmadan usanmadan bunu dile getiren kişi geçim yolunu bulur; muhtaç duruma düşmez, aç kalmaz.

Açık yaraya tuz ekilmez.

Acısı ve derdi taze olan bir kimsenin üzüntüsünü artıracak söz ve davranışlardan kaçınmak gereklidir.

Açık yerde tepecik kendini dağ sanır.

Kıymetli, yetenekli kimselerin bulunmadığı veya az bulunduğu bir yerde, kendinde az da olsa bir şey bulunan kimse böbürlenmeye, büyüklük taslamaya başlar.

Açılan solar, ağlayan güler.

Hayatta hemen her şey bir değişimin içindedir, olduğu gibi kalmayıp tersine dönebilir, güzel çirkinleşebilir; mutsuz mutlu, yoksul da zengin olabilir.

Açın gözü ekmek teknesindedir (olur).

İnsanın tek amacı, öncelikle kendisi için gerekli, yaşaması için zorunlu olan, yokluğunu çektiği şeyi elde etmektir.

Açın karnı doyar, gözü doymaz.

1. Bir şeyin uzun süren yokluğu açlık ve doyumsuzluk duygusuna iter insanı; bu insan hiç doymamış, aç kalacakmış gibi davranır; gözü nesnelere kalır, o nesnelere kaybedecek sanısına kapılır. 2. İhtiraslı kişi elindekiyle yetinmez, daha fazlasını ister.

Aç kurt bile komşusunu dalamaz.

Komşu hakkı çok yücedir. Komşuya hangi şartlarda olursa olsun, aç ya da zengin iyi

davranılmalıdır. Çünkü toplumun dirlik ve düzenliği bir yönüyle buna bağlıdır.

Açma sırrını dostuna, o da söyler dostuna.

Sır özeldir ve gizli tutulmalıdır. Onun gerçekten duyulup yayılması istenmiyorsa, dosta bile açılmamalıdır. Açılırsa o da ağzından kaçırabilir ya da yakınına anlatabilir, bunu başkaları duyabilir, saklamaya çalıştığın şey sır olmaktan çıkar, yayılır.

Aç ne yemez, tok ne demez.

Yoksul kişi ihtiyaç duyduğu şeyin en kötüsüne bile razı olur; iyisini, kötüsünü arayacak durumda değildir. Oysa varlıklı kişi için durum farklıdır, o her zaman daha iyisini ister, en güzel şeylerde bile bir kusur bulur, mırın kırın eder.

Aç tavuk (düşünde) kendini buğday (arpa, darı) ambarında sanır (görür).

Yoksulluk çeken, varlık yüzü görmeyen kişi sürekli ihtiyaç duyduğu şeylerin hasretini çeker; kendisini onları elde etme hayaline kaptırır, olmayacak düşler kurar.

Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü.

Hoşuna gitmeyecek sözler söylenmesine, hakkında kötü şeylerin ortaya çıkmasına yol açmak istemiyorsan karşıdakini kızdırma.

Aç tokun yüzüne bakmakla doymaz.

İnsan ihtiyaç duyduğu, sürekli yokluğunu çektiği şeyleri varlıklı kimselerde görmekle onlara sahip olmuş sayılmaz. Tatmin olabilmek için onları gerçekten elde etmelidir.

Adalet ile zulüm bir yerde barınmaz.

Bu iki şey tamamen bir birinin karşıtıdır. Hak, hukuk ve doğruluğun bulunduğu yerde zulüm olamaz, zalimler bulunamaz. Zulmün bulunduğu yerde ise hak yeme, sömürü, eğrilik, azgınlık vardır ve orada da ne adalet ne de âdil vardır.

Adam adama her daim muhtaç (gerek olur).

Tek başına yaşamak oldukça zor olduğundan insanlar bir arada yaşarlar, dayanışmaya gerek duyarlar. İhtiyaçlar bu sayede karşılıklı olarak giderilir. Bu bakımdan hiçbir insanı küçümseyip yararsız saymamalı; olur ki bir gün, hiçlenen o insanın yardımına gerek duyulabilir.

Adam adama yük değil, can gövdeye mülk değil (Adam adama yük olmaz).

Birileri gelip konuğumuz olabilir, evimizde kalabilir. Bu konuk tıpkı can gibidir; can nasıl gövdeye geldiği gibi gidiyorsa, konuk da günün birinde geldiği gibi gidecektir. Bu sebeple yanımıza gelen arkadaş, dost, yakın ve konuklarımızdan yaka silkmemeliyiz.

Adam adamdan korkmaz, utanır (hatır sayar).

Bir kimse kendisine yapılan kabalık, kötülük karşısında sert tepki göstermiyor, benzer bir şekilde karşılık vermiyorsa, bu korktuğundan değildir; hatır saydığındandır,

utandığındandır, duygularına egemen olduğundandır.

Adam adam denmekle adam olmaz.

Değerleri olmadığı hâlde değer verip saygı duyarak, bazı unvanlar vererek, överek, pohpohlayarak bir kimseyi iyi yetiştirilmiş, değerli bir kimse yapamayız. Gerçek şahsiyet, olgunluk, insana yakışacak durum, tutum ve davranış insanın kendinde bulunmalıdır.

A Bölümünde Sayfa > 1 2 3 4

A B C, Ç D, E F, G, H I, İ, K L, M, N O, Ö, P, R S, Ş T, U, Ü, V Y, Z

Benzer Sayfalar

- [Atasözleri](#)
- [Afrika Atasözleri](#)
- [Alman Atasözleri](#)
- [Arap Atasözleri](#)
- [Amerikan Atasözleri](#)
- [Çin Atasözleri](#)
- [Fransız Atasözleri](#)
- [Hint Atasözleri](#)
- [İngiliz Atasözleri](#)
- [İtalyan Atasözleri](#)
- [Japon Atasözleri](#)
- [Kızılderili Atasözleri](#)
- [Rus Atasözleri](#)
- [Yunan Atasözleri](#)